

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXXI | 14. novembra 2022 - Buenos Aires, Argentina | Št. 21

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

55. PRISTAVSKI DAN IN 67. SLOVENSKI DAN *„Slovenec sem, Slovenec čem ostati!“*

Slovenci iz vseh domov smo se na mrzlo in oblačno nedeljo, 30. oktobra, srečali na zeleni Pristavi, kjer smo praznovali 55. obletnico Društva Slovenska Pristava ter 67. Slovenski dan. Slišala se je slovenska glasba in vesel klepet ljudi, ki so prišli na prireditev.

Okoli pol enajste ure je Danijel Kocmur toplotno pozdravil vse prisotne in je uradno začelo praznovanje z dviganjem argentinske in slovenske zastave, ob petju narodnih himn. Zatem smo se pomaknili v kapelo, kjer je g. Franci Cukjati ob somaševanju g. Janeza Pintarja daroval sveto mašo. Med pridigo je povezal geslo tega dne, »Slovenec sem, Slovenec čem ostati« s krščanskim življenjem. Spomnil nas je, da je naša skupnost imela kot trden temelj vero, in če jo opustimo bomo težko obstali, zato nas je spodbudil, da si v našem življenju prizadevamo biti kristjani in to tudi ostati.

Po sveti maši je bil čas za srečanje in pogovor z znanci, tudi bogata umetniška razstava je bila že odprta. Lahko smo si ogledali fotografije (Lučka Oblak Čop in Cecilija Čop), slike (Karolina Kenda, Magdalena Córdoba Papež in Miki Križ), vitraux Tiffany (Ivanka Čop Vidmar), skulpturo (Marjan Grum), umetniško ornamentiko in lončarstvo (Lenči Likozar Komar), in lončarstvo in keramiko (Sofia Ágata Córdoba Papež in Metka Magister ml.). Čestitamo vsem umetnikom!

Te dni je bila tudi na službenem obisku v Argentini Ministrica za zunanje zadeve iz Slovenije, ga. Tanja Fajon, ki je na kratko prišla tudi na Slovenski dan. Pri vходу so jo pozdravile narodne noše, sledilo je kosilo. Pozdravila sta jo predsednik Društva Slovenska Pristava, g. Bine Magister ml., in predsednik Zedinjene Slovenije, g. inž. Jure Komar. Nato je ga. Ministrica pozdravila vse navzoče, ter povedala o njenem obisku v Argentino in o težavah Slovenije in Evrope v teh časih.

Sledilo je izvrstno kosilo ob prijateljskem pogovoru. Kljub mrzlemu in tudi malo deževnemu vremenu, so se po kosilu prisotni lahko sprehajali po Pristavi, kjer so bile stojnice vseh domov. Tam so bile na razpolago razne dobrote: kremšnite, krofi, flancati, štrudelj,

pecivo, torte, kava, vina, in še...

Veter je razpihal oblake in sonce se je prikazalo. Publika se je posedla pred oder, ki je bil pripravljen na prostem, in že je začel kulturni program. Najprej je navzoče pozdravil predsednik Zedinjene Slovenije, g. inž. Jure Komar. Poudaril je, da je to dan, ko se spominimo našega skupnega izvora. Naši predniki so bežali za rešiti življenje in ohraniti svobodo. Spomnil nas je, da danes smo mi na vrsti, da se še bolj povežemo med nami in sodelujemo, da lahko še naprej razvijamo našo slovensko skupnost.

Sledil je pozdrav predsednika Društva Slovenska Pristava, g. Bine Magister ml. je razmišljal o pomenu besed letošnjega gesla, Slovenec sem. Kaj so te besede pomenile našim prednikom, ki so morali bežati iz rodne domovine? Kaj pomenijo njihovim otrokom in kaj mlajšim generacijam? Poudaril je, da imamo vsi slovensko kri. Bodril nas je, naj ohranimo slovensko besedo, saj nas bo le ta spominjala na korenine in nam pomagala ohraniti vse drugo, da bomo še naprej lahko gojili ljubezen do naše duhovne domovine Slovenije.

Na vrsti je bila podelitev priznanja dolgoletnemu predsedniku, tudi tajniku, zmeraj sodelavcu na Pristavi, neutrudnemu gospodu Janezu Gregorju Jelencu. Hvaležni smo mu za toliko let nesebičnega dela in požrtvovalnosti za našo lepo Pristavo. Hvaležni smo mu za zgled, za spodbujanje, za veselje, ki ga z nami, Pristavčani, deli. S toplim dolgim aplavzom smo spremljali nagrajenca, ko je dobil priznanje, se zahvalil, in se fotografiral z bivšimi predsedniki Društva.

Nato je sledil odrski nastop v režiji Dominika Oblaka, ki nam je pokazal ljubezen do domovine Slovenije, njenih šeg in navad.

Napovedovalca Danijel Kocmur in Andrejka Puntar Gaser sta povedala, kako so na vseh praznovali še v Sloveniji, in kakšna je bila navada ob pripravi in praznovanju Slovenskega dne prva leta v Argentini. Povedala sta, da so se Slovenci družili in peli. Skupina vaščanov je izmed publike prišla na oder, medtem ko so peli »V dolini tih« ob spremstvu harmonike (Oskar Pregelj). Zatem se je na odru srečala

skupina mladih fantov, ki so imeli na skrbi pripravo mlaja. Zmenili so se, kako bodo ob polnoči skupaj šli po ta pravo smreko. Mlaj so tudi postavili, še splezali so nanj, bravo fantje! Starejši so jim čestitali in jih povabili na pijačo. Skupaj so pili in zapeli nekaj narodnih napi-tnic, pod vodstvom Matjaža Rožanca.

Druga stara navada je bila kres. Tudi ta je bila uprizorjena, in sicer najprej z otroci, ki so s petjem in rajanjem razveselili vse okoli sebe, medtem ko so prinašali veje in dračje za čim lepši kres (Prešernova šola, petje Marjanka Ayerbe Cicciario). Sledili so razni tradicionalni plesi, pri čemer sta sodelovali skupini Mladika iz Sanj Justa s plesi iz Dolenjske, ter Vesel Slovenski Duh iz Rosaria s plesi iz Trente.

»Gori ogenj, gori ogenj...« se je slišalo vsakič bolj naglas, tudi publika se je vneto pridružila petju, in mladi fantje so prinesli bakle, da so lahko prižgali pripravljene kres. Folklorne skupine, otroci, pevci so se združili ob rajanju okoli kresa na strani odra. Skupina Los Tilos je bila pripravljena in že so nam zapeli svojo priredbo pesmi »Rož, Podjuna, Zila«. Tudi nekaj pesmi iz argentinske folklorne so lepo zapeli.

»Kot potomci teh, ki so iz nič zgradili to našo skupnost smo lahko ponosni na prehojeno skupno pot in hvaležni za njihov zgled varovanja slovenskih in duhovnih vrednot. Nocoj pa prosimo Vsemogočnega, naj nam pomaga, da bi znali nadaljevati začrtano pot z izzivi današnjega časa in, da bi še naprej z dejanji in s srcem peli pesem Slovenec sem.«. Ta sklepna misel naj nam bo vodilo za nadaljne delo.

Vsi nastopajoči so stopili na oder in združeni zapeli »Slovenec sem!«. Sledile so zahvale vsem ki so omogočili, da smo preživeli tako lep dan.

Kres je še dolgo gorel, vabljeni smo bili se približati, se ogreti z ognjem, in skupaj zapeti ali zaplesati ob zvoku harmonike. Prijateljski klepet se je slišal še dolgo v noč, in tako smo zaključili letošnji Pristavski in Slovenski dan. Spomnili smo se navad in šeg iz Slovenije, začetkov v Argentini, a polni upanja gledamo naprej.

Pristava

Fotografije: Matjaž Godec

Pozdrav predsednika ZS Jureta Komarja

Zbrani smo na tem 67. Slovenskem dnevu - dnevu, ki so si ga zamislili naši starši, da praznujemo to kar smo: »Slovenec sem in Slovenec čem ostati«, kakor pravi geslo današnjega slavja. Dan, ko se veselimo našega skupnega izvora, naše skupne zgodovine, naše domovine od koder so naši predniki morali oditi pred 74. leti, da so si rešili življenje in svobodo.

Božja previdnost je dovolila, da smo tu v Argentini lahko počasi, s trudom in požrtvovalnostjo ustvarili naše slovenske domove, kot je tukajšnja Slovenska Pristava, ki danes praznuje svojo 55. obletnico, pa tudi druge organizacije, ki po tolikih letih še obstajajo in jih vodi že druga ali celo tretja generacija Slovencev, rojenih v Argentini.

To nam dokazuje da so duh, smisel in namen naše emigracije še vedno živi. In to moramo gojiti naprej, da jih bomo predali našim potomcem. Potrebno je, da se med seboj bolj povežemo in sodelujemo, tako med našimi domovi kot tudi z našimi rojaki v Sloveniji.

To je namen in cilj Zedinjene Slovenije, kateri danes predsedujem: še naprej voditi našo skupnost, naprej združevati vse organizacije, ki delujejo v Argentini, med katerimi je Zedinjena Slovenija krovna in vodilna organizacija.

Zato prosimo Boga, da nam podeli pamet, jasnost in moči, da še naprej razvijamo slovensko skupnost.

Bog vas živi!

73. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENCEV V MENDOZI

Že 73 let Slovenci in njihovi potomci v Mendozi živimo zdravo družinsko življenje, negujemo vrednote in kulturo, ki so nam jo z ljubeznijo privzgojili starši in stari starši. Za nas je v času, v katerem živimo, naša skupnost zatočišče, kjer lahko gojimo vero in najlepša izročila.

V nedeljo, 21. avgusta, smo praznovali 73. obletnico ustanovitve Slovenskega društva v Mendozi.

Pričeli smo z obhajanjem svete maše, ki jo je daroval naš dušni pastir č.g. Janez Cukjati, polepšalo pa jo je sodelovanje Mendoškega pevskega zbora pod vodstvom magistra Diega Bosqueta.

Po sv. maši je sledila akademija, naš sedanjí predsednik g. Tine Šmon je spregovoril nekaj aluzivnih besed, za tem je Mendoški oktet zapel dve pesmi.

Našemu praznovanju je sledil največji in veseli dogodek, otvoritev in blagoslov preurejenih prostorov doma. Glavno delo je bilo: menjava vodovoda, preureditev 5 stranišč, rekonstrukcija zunanega pločnika, izgradnja prostora za arhiv glasbenega gradiva slovenskih avtorjev in dokončanje go-

stilne, ki se je začela že pred 20 leti. To smo dosegli s finančnim prispevkom Ministrstva za Slovence po svetu in z rezervnimi rezervami, ki smo jih imeli.

Vsi skupaj smo zajtrkovali »Pri Jožetu«, tako smo poimenovali našo gostilno, na čast enemu glavnih ustvarjalcev Jožetu Štirnu, ki je skupaj s svojim očetom Janezom Štirnom opravil večino mizarskih del.

Po lepih in obsežnih pogovorih, ki so značilni pri zajtrku v domu po sveti maši je sledilo kosilo, domače kolone z zeljem, tipično za našo obletnico.

Ker je bil ravno na to nedeljo otroški dan, so v popoldanskih urah starši učencev osnovne in srednje šole pripravili različna tekmovanja in igre za otroke: namiljen drog, tek v vrečah, vlečenje vrvi in še druge.

Tako smo v lepem vzdušju preživeli lep dan.

DOBRODOŠEL ŠKOF JAMNIK!

Po večletnem pričakovanju se slovenska skupnost v Argentini veseli ponovnega pastoralnega obiska slovenskega škofa. Med 15. in 30. novembrom bo argentinske Slovence obiskal ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik. Obiskal bo večino slovenskih domov v Buenos Airesu, potoval bo tudi na obisk slovenske skupnosti v Barilochoh in v Mendozi.

Anton Jamnik se je rodil 27. julija 1961 v Ljubljani. Osnovno šolo je končal leta 1976 v Grosupljem in se vpisal na gimnazijo Josipa Jurčiča v Stični, kjer je leta 1980 maturiral. Po odsluženem vojaškem roku se je leta 1981 vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani in tam diplomiral leta 1987. Nadškof dr. Alojzij Šuštar ga je po mašniškem posvečenju poslal za kaplana v Kočevje, leta 1990 pa imenoval za svojega tajnika.

Pri katedri za filozofijo Teološke fakultete Univerze v Ljubljani je nadaljeval z magistrskim študijem in leta 1993 zagovarjal magistrsko nalogo z naslovom Sveto med transcendo in imanenco v sodobni slovenski filozofski misli. Naslednje leto je bil izvoljen in imenovan za asistenta pri Katedri za filozofijo Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Istega leta se je preselil v Zavod sv. Stanislava, kjer je na Škofijski klasični gimnaziji poučeval verouk in nato filozofijo. Ob tem je nadaljeval svoj doktorski študij v Ljubljani in v Oxfordu, ter zaključil na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani z disertacijo »Rawlsov poskus etične utemeljitve liberalizma« - mentor prof. dr. Anton Stres, komentorja prof. dr. Janez Juhant in dr. Cyril Barrett, Champion Hall, University of Oxford. Od leta 1997 je bil docent za filozofijo na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, leta 2012 pa je bil izvoljen in imenovan za izrednega profesorja za filozofijo na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani.

Leta 1996 je bil imenovan za člana Republiške kurikularne komisije za filozofijo, od januarja 2002 do leta 2016 je bil predsednik Republiške maturitetne komisije za filozofijo.

Od leta 1995 do leta 2000 je bil odgovorni urednik revije Tretji dan. Od ustanovitve dalje (leta 1993) je bil tajnik Mešane krovne komisije Rimskokatoliške Cerkve in Vlade republike Slovenije (do leta 1997). Leta 1997 je postal mladi član Evropske akademije znanosti in umetnosti s sedežem v Salzburgu, leta 2008 pa redni član. Julija 2000 ga je ljubljanski nadškof dr. Franc Rode imenoval za direktorja Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano.

Od avtorskih del je najpomembnejša knjiga, ki je leta 1998 izšla pri Novi reviji

z naslovom Liberalizem in vprašanje etike. Prav tako pa je pri Novi reviji leta 2009 kot del monografije izšla njegova razprava o komunitarizmu v odnosu do liberalizma. Leta 2012 je izšla njegova tretja knjiga z naslovom »Med Vagabundom in romarjem« (Družina, 2012), ki obravnava temeljna etična vprašanja, liberalizem, vprašanja s področja filozofije religije, ter vprašanje slovenske osamosvojitve. Leta 2016 je pri založbi Ognjišče izšla njegova monografija z naslovom »Naš nadškof Šuštar – eden od očetov slovenske samostojnosti«. S področja etike in družbenih vprašanj je objavil tudi mnoge druge razprave kot npr: Trstenjakovo etično pojmovanje človeka, Med vrednotami in liberalizmom, Postmoderna etična perspektiva, Strpnost - krepost za nove čase, Evropa išče svojo dušo, Propad totalitarnih ideologij in družbeno-moralna kriza, v zadnjih letih pa je objavil članke s področja filozofije religije in poslovne etike v znanstvenih revijah v Pekingu, Buenos Airesu, Dublinu, Tokiu in drugih znanstvenih revijah po Evropi in svetu.

Imel je predavanje na Teološkem tečaju za študente in izobražence v Ljubljani in po drugih mestih po Sloveniji; julija 2000 je imel predavanje na Evropskem srečanju katoliških pedagogov z naslovom Učitelj pred izzivi časa, dvakrat je predaval v Dragi, sodeloval je na simpoziju v Rimu in drugod po svetu. Po letu 2005 se zelo intenzivno posveča sodelovanju na mednarodni ravni, na področju šolstva pa je vodil Komisije tako za katoliško osnovno šolo, kot tudi bodočo Katoliško Univerzo, ki je leta 2010 pričela s prvo fakulteto za Poslovne vede. S tem je bil tudi zaključen obširen projekt pokritje celotne vertikale katoliškega šolstva, od vrtev do Katoliške fakultete za Poslovne vede.

Leta 2005 ga je papež Benedikt XVI imenoval za pomožnega škofa v Ljubljanski nadškofiji. Posvečen je bil januarja 2006. Tri leta je vodil komisijo za šolstvo pri Slovenski škofovski konferenci, potem je vodil Komisijo za kulturo, v sedanosti pa je pri slovenski škofovski konferenci zadolžen za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Leta 2008 je postal redni član Evropske akademije znanosti in umetnosti s sedežem v Salzburgu. Vodil je Komisijo za pripravo katoliške osnovne šole, ki je leta 2008 začela delovati v Zavodu Svetega Stanislava in je to prva katoliška osnovna šola v Sloveniji. Zadnja leta predava po različnih univerzah po Evropi, v februarju 2008 pa je imel tudi predavanje na Harvardu o vprašanju liberalizma in etike.

1.septembra 2008 je bil ponovno imeno-

van za predsednika maturitetne komisije za filozofijo pri Ministrstvu za šolstvo. V letih 2006 do 2009, ko je bil pri Slovenski škofovski konferenci odgovoren za področje šolstva se je poleg ustanavljanja prve katoliške osnovne šole posvetil ustanavljanju Katoliške Univerze. Pomemben korak na tej poti je bil ustanovitev Katoliškega inštituta, katerega prvi direktor je bil (do leta 2009). Pri tem projektu je pomembno raziskovalno delo in sodelovanje z slovenskimi univerzami in inštituti in drugimi inštituti in univerzami po svetu. Leta 2010 je tako začela z delom prva fakulteta bodoče Katoliške Univerze, Fakulteta za poslovne vede (program za to fakulteto je bil od države verificiran februarja 2009), na kateri je prva leta predaval filozofijo, filozofijo religije in etiko (poslovno etiko). Prav na področju mednarodnega sodelovanja je bilo v njegovem času direktorske službe Katoliškega inštituta podpisanih večje število pogodb o sodelovanju z tujimi Univerzami, od Evrope, ZDA, Južne Amerike do Azije. Kot član Evropske akademije znanosti in umetnosti veliko sodeluje z različnimi ustanovami po celem svetu. Tako je predaval v ZDA (Harvard, Boston College, Georgetown University), Angliji (Oxford, Cambridge), v Argentini, Na Japonskem v Tokyu (Sophia University in Tsuda University) in na različnih drugih univerzah, v Salzburgu kot redni član Evropske akademije znanosti in umetnosti. V zadnjih letih se še več posveča mednarodnim povezavam. Tako je leta 2010 in leta 2011 aktivno sodeloval s predavanji na konferencah v Tokiu (Japonska), Cochinu, Bangalore (Indiji) in nekaterih drugih azijskih deželah. Aktivno sodeluje tudi z Mednarodnim inštitutom za poslovno etiko v Pekingu (Kitajska), kjer v programski skupini v katero je vključen pripravljajo knjigo o Poslovni etiki. Zadnja leta intenzivno sodeluje s Katoliško Univerzo svetega Jožefa v Macau na Kitajskem. Prav tako sodeluje v skupnih projektih s Katoliško Univerzo v Buenos Airesu (Argentina) in Univerzo v Dublinu, ter Ateneo de Manila University na Filipinih, Taiwanu in Šanghaju na Kitajskem.

Seveda škof Jamnik redno predava na različnih slovenskih in mednarodnih kongresih v Sloveniji. Je reden predavatelj v okviru Zdravniške zbornice, kjer predava o medicinski etiki, prav tako pa redno predava za zdravnike in osebje Medicorja, ko pripravijo Mednarodne kongrese. Je tudi redni predavatelj na mednarodnih konferencah Svetovnega slovenskega kongresa.

Program obiska škofa Jamnika:

svobodnaslovenija.com.ar

JASMINI RIHAR v spomin!

30. oktobra nas je pretresla novica o smrti Jasmine Rihar. Uredniki Svobodne Slovenije se spominjamo s posebno hvaležnostjo, ko je zadnjega meseca aprila z njej značilno profesionalnostjo in prijaznostjo vodila predstavitev našega zbornika v Galeriji Družina. Naše iskreno sožalje njenim najbližjim, naj ji sveti večna Luč!

DAN DOBROTE Nabirka za potrebne rojake

Carapachay	\$ 6.200.-
San Martin	\$ 38.062.-
Pristava	\$ 40.800.-
San Justo	\$ 77.000.-
Slomškov dom	\$ 77.480.-

ZSMŽ se zahvaljuje za vse darove. Od njih so rojaki že prejeli \$168.000.-, preostalo je namenjeno za božične pakete. Vabimo vas, da prispevate pri Miklavževi nabirki, ki bo v nedeljo, 11. decembra.

ZSMŽ

INTERVJU Z MINISTRICO TANJO FAJON

Iz Veleposlaništva Republike Slovenije smo prejeli povabilo za pogovor z ministrico za zunanje zadeve Republike Slovenije Tanjo Fajon.

Pogovor ministrice z urednico Svobodne Slovenije je potekal v petek, 28. oktobra 2022, v rezidenci veleposlanika, ob priliki sprejema za zastopnike slovenskih društev v Argentini. Na prošnji veleposlaništva smo vprašanja posredovali vnaprej.

Po pozdravu in kratki predstavitvi se je urednica najprvo ministrici zahvalila za intervju.

T.F.: V uvodu, najlepša hvala za povabilo in res iskrene čestitke za to, da imate tako tradicijo obstoja slovenske pisane besede in časopisa v Argentini, tako da vam želim res uspešno delo.

Dobrodošli v Argentini! Obisk slovenskega ministra oz. ministrice za zunanje zadeve v Argentino je redok dogodek in smo ga vsi Slovenci v Argentini veselili. Zanima nas, kateri je glavni namen vašega potovanja in kakšna srečanja vsebuje vaš program?

T.F.: Jaz sem izjemno vesela, da sem prišla v Argentino, prvič tudi v Latinsko Ameriko. V zadnjih dveh dneh sem imela priložnost srečati izjemno tople in srčne ljudi, bila deležna gostoljubja argentinskega zunanjega ministra in tudi predsednika. Osnovni namen obiska je bilo 3. srečanje zunanjih ministrov Evropske unije ter Latinskoameriških in Karibskih držav, ki se je zgodilo prvič po petih letih in je bilo zelo pomembno, ker smo skupaj naslavljali izzive našega časa.

Po težki epidemiji nas je vse prizadela vojna v Ukrajini, zlasti z rastjo cen energentov in hrane. Govorili smo o tem, kako se skupaj boriti proti podnebnim spremembam, kako si pomagati na področju digitalizacije, trajnostnega razvoja, varnosti pa človekovih pravic. To srečanje je bilo pomembno posebej zato, ker smo se sestali po dolgem času in ker smo lahko osebno govorili o vseh teh izzivih.

Jaz sem obisk v Argentini izkoristila tudi za vrsto dvostranskih srečanj z ministri iz regije, ki je za Slovenijo zanimiva. Z argentinskimi zunanjimi ministrom sva podpisala dva pomembna sporazuma za sodelovanje med državama: sporazum o ekonomskem sodelovanju, ki odpira priložnosti državam za podjetja, za gospodarstvo, za raziskovalce, za znanost; in pa sporazum o spodbujanju mobilnosti mladih, o poletnem delu, o delu med počitnicami. To so ti majhni koraki krepitve prijateljstva in sodelovanja.

Sem pa izkoristila obisk tudi za pogovore z ministri o kandidaturi Slovenije za nestalno članico Varnostnega sveta Združenih narodov in predvsem za promocijo tega, kar Slovenija ponuja: to je ne samo potencial, ki ga imamo z naravnimi danostmi, kot so voda, gozdovi, zaščita okolja, ampak tudi s tem, kar Slovenija zagovarja: to je pravna država, vladavina prava, demokracija, temeljne svoboščine in pa mir. In ta kandidatura je v tej luči za Slovenijo zelo velikega pomena.

Kaj Sloveniji kot članici EU pomeni sodelovanje z Latinsko Ameriko in Argentino? Mehika in Brazilija sta bili nekoč opredeljeni kot strateški partnerici Evropske unije, tudi za Argentino je bil nekoč predlagan ta status. Ali je končno kdaj prišlo do te opredelitve? Na katerih področjih lahko obe državi sodelujeta?

T.F.: Latinska Amerika je za Slovenijo pomembna predvsem zaradi kulturne povezanosti z Evropo. Vedno večji pomen pa ima Latinska Amerika tudi v svetu globalizacije, v svetu gospodarskih potencialov. Tudi prisotnost številne slovenske skupnosti v

nekaterih državah, zlasti v Argentini, je za nas pomembna, da sodelujemo z državami Latinske Amerike. In mi z regijo zelo aktivno sodelujemo v okvirju priložnosti, ki jih ponujajo vse regionalne povezave, sami ste omenili Mercosur, Tihomorsko zavezništvo, Srednje Ameriški integracijski sistem in pa Karibska skupnost. Za krepitev prepoznavnosti v regiji so pomembni vsi mehanizmi, ki jih imamo za sodelovanje v okvirju Evropske unije in mednarodnih organizacij, zato si jaz želim kot zunanja ministrica povečati prepoznavnost Slovenije in okrepiti sodelovanje z regijo.

Mi tudi kot Evropska unija visoko cenimo sodelovanje z državami članicami povezave Mercosur - danes sem imela priložnost govoriti v (argentinskem) Kongresu o tem, kako pomembno je, da Argentina čim prej podpiše sporazum, ki ga je Mercosur sklenil z Evropsko unijo. Ta sporazum bo okrepil sodelovanje članic obeh mednarodnih povezav, tako Evropske unije kot Mercosurja. Strateški partnerici Evropske unije v regiji, Mehika, ki jo omenjate, tudi Brazilija, sta pomembni, Argentina pa ima pomembno vlogo tudi kot članica skupine G20, ki se zdaj spet pripravlja na srečanje.

Mogoče v tem okvirju lahko še omenim, da v Sloveniji tradicionalno organiziramo konferenco držav Latinske Amerike in Karibskih držav, ki se ga udeležijo predstavniki teh držav. Letos nameravamo novembra in decembra hibridno vnovič organizirati to konferenco; gre za zблиžanje obeh regij in za krepitev sodelovanja na številnih področjih, pa tudi, da Latinsko Ameriko približamo Slovincem doma. Naslednje leto bomo organizirali večji dogodek v živo, jaz sem že vse ministre povabila, da pridejo v Slovenijo, in upam, da bomo lahko to priložnost izkoristili za spoznavanje. Danes, ko sem bila v Kongresu in sem se pogovarjala s senatorji dveh odborov sem jih tudi obvestila, da smo v Državnem zboru v Sloveniji ustanovili skupino prijateljstva z Argentino, da bomo še krepili stike tudi med obema parlamentoma.

Čez deset dni bo veliko srečanje slovenske skupnosti v Mendosi, na katerega pride tudi minister za Slovence po zamejstvu skupaj z močno gospodarsko delegacijo, tako da boste imeli v 14 dneh v resnici dva visoka obiska iz Slovenije, kar se mi zdi, da je izjemna priložnost tako za krepitev vloge Slovenije v regiji kot tudi za podporo slovenski skupnosti, ki tu živi. H krepitvi sodelovanja med državama prispeva tudi nedavno ustanovljena Slovensko - argentinska gospodarska zbornica SLO-AR, podobno, kot to počne SLO-BRAZ v Braziliji že nekaj let. Tudi to je ena od priložnosti, kjer bom zagotovo, ko se vrnem, našemu ministru za gospodarstvo sporočila, da mora biti ena od njegovih naslednjih poti tudi v Latinsko Ameriko.

Posebej se veselim srečanja s slovensko skupnostjo danes zvečer in tudi v nedeljo, in v okvirju Prvega slovenskega prekmurskega društva, ki bo v Urugvaju v nedeljo - to je najstarejše slovensko društvo v Latinski Ameriki. Veselim se, da bom spoznala čim več tu v Argentini živečih Slovencev oz. naslednikov, ker se zavedam, da je Argentina že več kot stoletje država, kamor so se v valovih selili Slovenci in jim je drugi dom. Tu je res ena od največjih in pomembnih slovenskih skupnosti, za katero moramo lepo skrbeti: mi za vas, vi pa za to, da lepo predstavljate in krepite našo identiteto, jezik in kulturo.

Kakšne sadove pričakuje Slovenija od srečanja v okvirju CELACa, ki je sicer relativno nov regijski forum? Katere evropske države so se srečanja udeležile? Kakšen je pogled Slovenije na prisotnost držav oz. vlad, za katere je spoštovanje človekovih pravic pod vprašajem ali pa so zaradi tega celo podvržene sankcijam Evropske unije?

T.F.: Iz Evropske Unije nas je v Argentino prišlo sedem zunanjih ministrov, Evropska unija je pa bila zastopana z Josepom Borrellom, šefom evropske zunanje diplomacije. Mi smo govorili isti jezik, govorili smo o pomenu spoštovanja človekovih pravic, o pomenu mednarodnega prava, opozorili smo, da nas je evropsko celino močno prizadela vojna v Ukrajini, da tudi v Sloveniji verjamemo, da moramo Ukrajini in Ukrajincem pomagati, da ohranijo svojo suverenost in integriteto, in da si želimo, da se vojna čimprej konča. Da nas močno pretresajo visoke cene ener-

gentov, hrane, tudi prihod ukrajinskih beguncev, ki jim seveda pomagamo z odprtimi rokami. Sankcije, ki se jim tudi Slovenija pridružuje v okvirju Evropske unije so sankcije, ki so usmerjene zoper ruski politični režim, zoper ruskega predsednika Putina, ki je pred dnevi dejal, da je to vojna proti Zahodu in je tudi uporabil besede možnosti uporabe taktičnega jedrskega orožja. Te grožnje moramo jemati resno; v Sloveniji smo blizu tega vojnega žarišča in ljudje v Sloveniji imamo spomin na vojno trideset let nazaj v naši regiji Zahodnega Balkana nekdanje Jugoslavije in si želimo miru. Mir mora biti čimprej.

V Argentini živimo številni Slovenci, povezani smo tudi v raznih društvih. V času okoli osamosvojitve, ko Slovenija v naši državi še ni imela lastnega zastopništva, smo celo delovali kot realna diplomacija in s skupnimi močmi pripomogli k priznanju nove Republike. Kaj pa danes Sloveniji pomenimo skupnosti po svetu? Ali ste seznanjeni z našim življenjem in delom?

T.F.: Veliko sem seznanjena, še bolj se seznanjam te dni, kar mi je v posebno veselje. Vaša delavnost, ustvarjalnost vseh Slovencev in Slovencev, tudi druge in tretje generacije, ki ohranja našo slovensko identiteto in tradicijo, je res pomemben element v soustvarjanju argentinske družbe, katere del ste postali. Slovence in Slovenci v Argentini ste poželi številne pomembne vidne uspehe v podjetništvu, na znanstveno - kulturnem, akademskem in športnem področju. Ta navezanost in tesni stiki s Slovenijo so res ključni most za graditev novih poznanstev, novih mostov, za krepitev odnosov med Slovenijo in Argentino. Zato si želim, da bomo lahko v prihodnje te stike samo še krepili in ohranili to trdno vez.

Aprila 2007 je minister Rupel ob priliki uradnega obiska v Argentini podpisal Konvencijo o socialni varnosti med našima državama, izjemno pomemben dokument za številne rojake z zavarovalno dobo v obeh državah. Kako in na katerih področjih nadaljuje to sodelovanje obeh držav v dobrobit Slovencev, živečih v Argentini?

T.F.: Jaz sem vesela, da smo danes, po letih težkih priprav, uspeli to, kar sem omenila prej: podpisati dva pomembna sporazuma med Argentino in Slovenijo. To ni bilo enostavno delo. Ta sporazuma odpirata vrata za tesnejše stike med državama, za tesnejše stike med gospodarstvom, med znanostjo, med potencialom, ki ga obe državi imata, in pa med mladimi, za krepitev stikov med ljudmi. In se mi zdi, da je to nov korak v odnosih med državama, ki bo zagotovo pripomogel tudi slovenski skupnosti v Argentini, da bo ne samo lažje delovala, lažje gojila svojo kulturo in identiteto, ampak bila tudi bolj razumljena, mogoče bolj spoštovana ali pa bolj prepoznana. Tako da, ob vsem gostoljubju, ki sem ga bila deležna dva dni v Argentini imam občutek, da smo Slovenke in Slovenci res lepo sprejeti in verjamem, da se tu res počutite kot doma, da je to res tisti drugi topel dom.

Upam, da imate priložnost priti v Slovenijo. Slovenija ima eno res lepo kvaliteto življenja. V Sloveniji imamo vse te lepe naravne danosti, od hribov, morja, čistega zraka, čiste vode, tudi miru. Ko živite v Sloveniji ne opaziš, kako kvalitetno, kakovostno življenje je tam, to opaziš šele, ko greš kam drugam. In ljudje se res radi vračajo domov.

Argentinskemu ministru sem dala v dar majico naše nogometne reprezentance, v upanju, da bomo čez štiri leta tudi mi zraven na Svetovnem prvenstvu, in v želji za dober rezultat argentinske ekipe.

Kateri so najpomembnejši cilji, ki jih na čelu Ministrstva za zunanje zadeve želite doseči v svojem mandatu?

T.F.: Sem prva ženska na čelu ministrstva za zunanje zadeve v zgodovini naše države, kar čutim kot posebno odgovornost. Sama sem v preteklosti veliko delovala kot borka za človekove pravice, tudi za pravice žensk in ranljivih skupin; za to, da imamo demokracijo, da spoštujemo pravno državo, močne institucije, in da je Slovenija verodostojna partnerica znotraj Evropske unije s svojo močno in razpoznavno zunanjo politiko, in tudi v svetu. V mojem mandatu si bom predvsem prizadevala na eni strani krepiti res dobre stike s sosednjimi državami, z našimi skupnostmi Slovencev v sosednjih

državah, kot tudi v Argentini in še kje po svetu, hkrati si bom pa prizadevala za krepitev gospodarske, kulturne, športne in znanstvene diplomacije, da bo Slovenija razpoznavna v svetu po tem, kar je naš potencial. Če bomo uspeli s kandidaturo v Varnostnem svetu Združenih narodov bo pa to poseben pečat Sloveniji. Ni vse v naših rokah, ampak delali bomo trdo, da bi res Slovenijo uvrstili med tiste pomembne države tudi z našimi cilji, to je, da v Svetu zagotavljamo mir, spoštujemo narodno pravo, in da smo to, kar piše v naši Ustavi: motor neke kulture mirovne politike in spoštovanja.

Za konec pa ne moremo spregledati dejstva, da je Slovenija v času volitev, zato vas prosimo še za kak komentar o rezultatu in udeležbi pri prvem krogu predsedniških volitev.

T.F.: Jesen je v Sloveniji tokrat polna volitev. Mi imamo letos od parlamentarnih do predsedniških, do lokalnih volitev, tri referendumne, in ljudje bodo praktično skoraj vsako drugo nedeljo šli na volišča. Vesela sem, da smo dobili dva kandidata, enega leve sredine, enega desne sredine, ki oba lahko dobro zastopata Slovenijo na čelu države. Na koncu so vedno volilke in volilci tisti, ki odločijo. Imeli bomo še drugi krog volitev, volilna udeležba bi lahko bila višja, ampak ljudje so morda utrujeni od tolikih volitev. Zato bom pa še enkrat pozvala: res vsak glas šteje; ljudje odločijo, kdo je na čelu države in nam zaupajo mandat, tako da si želim, da v drugem krogu volitev pride še več ljudi na volišče.

Ministrici se zahvalimo za pogovor!

foto: Marko Vombergar

Tanja Fajon, rojena 9. maja 1971 v Ljubljani, je po izobrazbi diplomirana novinarka s podiplomskima študijema mednarodne politike (Pariz/Bruselj) in menedžmenta (IEDC Bled). Kot novinarka je delala na Radiu Glas Ljubljane in pri časopisu Republika, od leta 1995 pa na RTV Slovenija. Osem let je bila dopisnica RTV Slovenija v Bruslju, kjer je od blizu spremljala pristopanje Slovenije k EU in prva leta njenega članstva. Leta 2009 je bila na listi Socialnih demokratov prvič izvoljena v Evropski parlament, zatem pa ponovno v letih 2014 in 2019.

Leta 2020 je bila izvoljena za predsednico SD - Socialnih demokratov v Sloveniji (stranke, ki je nastala iz nekdanje Zveze komunistov, kasneje preimenovala v SLS-SDP).

Kot koalicijska partnerica vlade Roberta Goloba je na njegovo ponudbo izbrala mesto ministrice za zunanje zadeve, na katerem je zaradi uporabe zaupne informativne mreže za domnevno favoriziranje predsedniške kandidature Nataše Pirc Musar že prestala prvo interpelacijo.

Ob priložnosti obiska podpredsednice vlade in ministrice za zunanje zadeve Tanje Fajon v Argentini, kjer se je udeležila III. zasedanja ministrov za zunanje zadeve Evropske unije (EU) in Skupnosti latinskoameriških in karibskih držav (CELAC) in imela dvostransko srečanje z argentinskim ministrom za zunanje zadeve Santiagom Cafierom, se je 28. oktobra zvečer v rezidenci veleposlanika srečala še s predsedniki slovenskih društev, organizacij in častnimi konzuli ter imela intervju za tednik Svobodna Slovenija. (vir: [FB Embajada de Eslovenia](#))

ODTISI 9 - 2022

CHAMAMÉ V CANKARJEVEM DOMU

Pred časom je Miriam prinesla iz šole katalog Cankarjevega doma z nastopi v tem letu. Kar debela revija, pisana, polna datumov in imen.

Nisva redna, niti izredna obiskovalca prirediteljev; bolj občasna. Barve privlačijo, da nehote začneš brskati in prelistavati. Kaže, da oči same najdejo, kar je lahko znanega. Tako so se ustavile na nekem stolpcu, kjer se je pojavilo ime: Chango Spasiuk. Ej, to je pa naš!

Ja, naš, ker je druga generacija Ukrajincev v Argentini. Ker smo svoj čas redno prepevali Yo soy nacido ucraniano ... (zanimivo, da nismo priredili besedila v »sloveno«). In ker se človeku kar milo stori pri srcu, če najde v Sloveniji nekaj, kar je iz Argentine, pa naj bo malbec, limone, rozine, hruške viljamovke ali (skoraj) kar koli drugega.

Ja, in zdaj Chango. V spomin pridejo harmonika, Cosquín in drugi folklorni festivali in ta mladi svetlo-dolgolasi glasbenik, ki igra chamamé, rancho, rasguido doble, valseado in vse, kar tam na argentinskem severovzhodu igrajo in plešejo.

Z vsem tem v glavi sva prišla do dveh vstopnic za dvorano (180 sedežev) čisto zgoraj, z lepo teraso. Šla sva z idejo, da nas bo nekaj »Argentincev«, pa še kak ljubitelj ameriške glasbe, ki ga je spoznal na prejšnji turneji.

Ideja se je delno izpolnila: bilo je (kar) nekaj naših, predvsem mladih – vendar se je dvorana kmalu napolnila! Ko je predstavnik CDja-napovedovalec v informalnem nagovoru vprašal tudi, če je kdo že bil na Changovem nastopu, ni bilo videti, da bi se kdo oglašil ali dvignil roko. Nekdo je izpeljal uspešno reklamo.

In Chango Spasiuk se je pojavil, tak, kot sem se ga spomnil; sicer ne več svetlolasi, vendar z vso polento. Njegovi se je pridružila še od spremljevalcev, odličnega violinista in dveh kitaristov: eden je sodeloval še s prijetnim glasom, drugi se je razživel (izživljal) na nesrečnem cajónu.

Chango že dolgo ni samo izvajalec folklorne skladbe; je tudi komponist in prireditelj. Zato je sloviti Kilómetro once najprej zazvenel v vsej svoji ljudski preprostosti, pa se kmalu obogatil s Changovo priredbo in variacijami.

Čeprav so starši še znali po ukrajinsko, on pa ne več, je ohranil svojo povezanost s predniki preko glasbe. Kot otrok je mnogo užival ob igranju svojih sonarodnjakov v Chacu in tiste melodije pretvoril v svoja dela kot svoj doprinos k ohranjanju dediščine.

Kako to povedati publiki, če je znal reči le »huala«? Ko je po burnem, glasnem festivalskem odobravanju (spomnil sem se na Obras, vendar simbolično ...) med in po vsaki izvedbi spoznal, da je kar nekaj poslušalcev iz Argentine, je prosil za pomoč. Tako je moja Miriam prevajala, da je še ostala publika razumela njegove besede. Sicer pa je obljubil, da se bo za naslednjo turnejo naučil nekaj po slovensko. Pravi, da mu je slovenščina težka.

Bil je lep večer, ki je – kot se rado zgodi – prehitro minil. Kogar je zanimalo, se je približal in poklepetal s Changom in spremljevalci. Neformalno, preprosto, po argentinsko.

V TRSTU IZŠLA DVOJNA ŠTEVILKA REVIFE MLADIKA

Konec oktobra je v Trstu izšla revija Mladika z zaporedno številko 8-9. Na orvem mestu je objavljen govor, ki ga je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor imel na odprtju študijskih dnevov draga 2. septembra letos na Opčinah. V svojem nastopu je gospod predsednik poudaril pomen in odločilno vlogo demokracije.

V rubriki Naš utrip je Marijan Kravos pripravil s fotografijami opremljeno kroniko 57. študijskih dnevov Draga.

V Fokusu je tokrat članek, ki ga je pripravil Primož Plahuta, o italijanski ofenzivi na Nanodu aprila 1942, t. i. nanoški bitki, katere letos poteka osemdesetletnica. V dobesednem prepisu Magde Rodman je objavljen članek Jožeta Piženta o usodi Rušt Pavla.

V rubriki Iz tiskarne so predstavljena novejša dela slovenskih avtorjev v Italiji. V rubriki Oseba in družba Roman Globokar se problematično dotakne dveh osnovnih smeri, ki sta se v zadnjih letih oblikovali na pdoročju bioetike, in sicer etika nedotakljivosti in svetosti vsakega življenja ter etika kvalitete življenja. V rubriki Ekologija avtor razmišlja o pojmu varstva okolja, katerega loči od pojma zelene ekologije.

V rubriki Prebrali so za vas Lidija Golc predstavi pesniško zbirko Majde Artač Sturman v slovenščini in italijanščini Proznosti odčaranega zaliva.

V bogatem pričevanju Irena Brumat Vrtovec piše o stricu msgr. Mirku Brumatu. Drago Štoka pa je opisal svoje srečanje z bodočim kraljem Karlom III.

Darinka Kozinc je avtorica zgodbe Kolo od marke, ki je bila priporočena na 50. literarnem natečaju revije Mladika. Andraž Polič je avtor cikla Kresnice v mraku, ki je bil prav tako priporočen na omenjenem natečaju.

Spominu msgr. Oskarja Simčiča se klanja Karel Bolčina, Eva Fičur se spominja preminulega dušnega pastirja pri Sv. Ivanu v Trstu Milanu Nemacu. Majda Cibic se spominja besednega ustvarjalca in muzikologa Ivana Tavčarja.

Ob 50-letnici smrti zavednega duhovnika Janka Žagar o njem piše Ingrid Patricia Boben. Ob 225. obletnici rojstva duhovnika, potopisca, zgodovinarja in prevajalca Mihaela Verneta je članek o njem napisal Renato Podbersič ml. O odvzemu cerkvenih zvonov iz zvonika cerkve na Slapu pri Vipavi leta 1942 piše Marija Artač.

Darinka Kozinc se spominja žlahtnih goriških meščank, Dorice Makuc in Lojzke Brautuž, za katerima je ostala bogata kulturna zapuščina. Mojca Polona Vaupotič piše o slikarju Vladimirju Makucu, ki je bil zaprišen Krasu in Istri. O glasbeniku, pedagogu in skladatelju Viktorju Šoncu piše Franc Križnar. V rubriki Naša šola Elisabetta Kovic

piše o pomenu vloge učitelja, da vsakega otroka pripelje do lastne poti.

O zametkih prve slovenske valute – lipe – piše Mitja Petaros.

Založba Mladika je v poletnih mesecih priredila lep izbor kulturnih in literarnih dogodkov – o tem piše Nadia Roncelli.

Dorica Motik in Erika Ašič pišeta o predstavi Jeklene magnolije, ki jo je uprizorila gledališka skupina Pristava iz Argentine. V reviji je v osrednjih straneh objavljena z novicami iz zamejstva in zdomstva bogata rubrika Antena.

Uvodno misel v mladinsko prilogo Rast je na temo potrebe po ozaveščanju o podnevnih spremembah napisala Laura Drašček. Malina Dolhar predstavi letošnjo Drago mladih in delavnice na temo pravilne uporabe socialnih medijev. Mnenja mladih o delavnicah je zbrala Julija Cotič. Vanja Vogrič poroča o letošnji ediciji Stične mladih. Mikaela Mehle, mlada rojakinja iz Argentine, poroča o misijonu v kraju Eldorado. O tabori roverjev in popotnic Slovenske zamejske skavtske organizacije pišejo Jakob Tul in drugi skavti. V rubriki Slovenskega kulturnega kluba je objavljen pogovor z Anjo De Luisa in njena nagrajena zgodba Čas taborniških ognjev.

Mladika

JULIA SARACHU VODOPIVEC POVABLJENA V RUSIJO

Dr. Julia Sarachu je seveda poznana med nami. In na buenosaireski univerzi. In v književnih krogih. A njeno ime je preseglo meje Slovenije in Argentine, in povabljen je bila v Rusijo, točneje v mesto Rostov, kjer je bila naprošena, da predava o vplivu del Dostojevskega na argentinsko politično teorijo.

A najbolje nam lahko sama razodene, kako je prišlo do tega in kako je potekalo gostovanje.

RF: Julia, kako je prišlo do tega, da so te spoznali na Južni federativni univerzi v mestu Rostov, in na kaj konkretno si bila povabljen?

JS: Na Državnem srečanju o utopijah in njihovih odmikih, ki jih je 27. in 28. avgusta 2021 organizirala Katedra za slovanske književnosti Univerze v Buenos Airesu, sem spoznala Taisii Paniotovo, profesorico filozofije na rostovski univerzi. Koordinirala sem omizje, pri katerem je sodelovala Taisiia, in zanimala me je njena razprava, njo pa tudi tema mojega predavanja, in tako sva si začeli dopisovati in izmenjevati ideje o filozofiji v povezavi z rusko literaturo. Nato so me povabili k sodelovanju na konferenci ob praznovanju 200. obletnice rojstva Dostojevskega novembra 2021, pri čemer sem od profesorjev na njihovi univerzi prejela zelo dobre komentarje o svojem delu. Letos je univerza v Rostovu organizirala IV. mednarodni kongres "Nacionalna identiteta skozi dialog med kulturami: Rusija in Latinska Amerika". To je sprožilo idejo o sodelovanju v obliki virtualne predavitve, vendar jim je bila moja tema všeč in so me povabili k osebni udeležbi dogodka. Udeležili so se ga tudi profesorji iz Brazilije, Kube, Mehike, Kolumbije in različnih ruskih univerz. Bilo je zelo zanimivo in počutili smo se pričudovito.

RF: A kljub delu na Katedri za slovanske književnosti jezik, ki ga obvladaš, ni ravno ruski.

JS: Ne govorim rusko in povedala sem jim, da ne znam jezika, vendar so rekli, da jim je mar za vsebino mojega dela, da so hispa-

nisti in govorijo odlično špansko, univerza pa je izšolala prevajalce in na konferenci so simultano prevajali vse predavitve. Pravijo, da se povabljeni učitelji počutijo prijetneje in bolje izrazijo svoje misli, če to počnejo v maternem jeziku, zato poskrbijo za prevajanje, da se vsi čim bolje razumejo in izražajo. Opravili so odlično delo.

RF: Pot je dolga, kakšna je bila in koliko časa si potrebovala do tja?

JS: Potrebovala sem 46 ur, da sem prišla od Ezeize do hotela v Rostovu. Pot je bila naporna, trajala je 10 ur dlje kot običajno, saj je rostovsko letališče zaprto, zato smo morali leteti iz Istanbula v mesto Soči, od tam pa 10 ur z avtobusom do Rostova. Toda bilo je vredno truda, pa ne samo zaradi kongresa, hotel je bil zelo dober, zelo udoben, mesto pa čudovito.

RF: Mesto nam ni nič kaj poznano, razumem pa, da je relativno pomembno, ne nazadnje ima tudi univerzo. Kakšen vtis je naredilo nate?

JS: Lepo, na bregovih reke Don, zibelka kokov. Stari del proti reki je bolj romantičen in boemski ter vodi do arhitekturnega kompleksa katedrale, obkrožene z zelo slikovitim sejmom, kjer prodajajo vrhunsko hrano, sadje in zelenjavo, sladkarije, stari-ne, oblačila in kar koli drugega, kar si želiš, ugotoviš, da lahko dobiš tam. Glavna avenija mesta je veličastna: veličastne neoklasicistične stavbe iz meščanskega obdobja se zdijo prepletene z drugimi geometričnimi stavbami iz sovjetskega obdobja 20. stoletja in tvorijo kompleks z veliko osebnosti. Za prečkanje drevoredov so podzemni prehodi, kjer lahko vidite zelo dobro ohranjene stenske poslikave z otroškimi in mladinskimi motivi iz časa komunizma, čudovite so. Mesto je zelo čisto in urejeno.

RF: V Rusiji ni ravno čas miru. Kakšno je počutje v Rostovu v zvezi z vojno?

JS: Prizadeti so zaradi težkega obdobja, ki ga preživljajo, mislijo pa tudi, da je

Nato prekršil dogovor, da Ukrajina ostane nevtralnno ozemlje. V resnici menijo, da je Ukrajina kakor neka ameriška četa predhodnica (preko Nata) s ciljem, da dolgoročno razkosa Rusijo. S tega vidika razumejo, da je vojaška akcija obrambna.

RF: Nam lahko za konec še na kratko predstaviš vsebino svojega predavanja?

JS: V rusko književnost me je pravzaprav pripeljal študij slovenske književnosti. Ko sem končala z doktorsko nalogo, sem leta 2018 odpotovala v Slovenijo in se srečala s profesorjem Rastkom Močnikom, za doktorsko nalogo sem prevedla in analizirala njegovo delo o zgodovini slovenske književnosti in želela sem se z njim pogovoriti, da bi mu zastavila nekaj vprašanj in preverila, ali so moje hipoteze o slovenski književnosti pravilne. V pogovoru mi je povedal o članku Ivana Prijatelja, ki ga je prepoznal kot izvor nekaterih teorij, ki sem jih zagovarjala v svojem delu, zato sem šla kar k besedilu. V članku, objavljenem v Slovenki leta 1900, Prijatelj analizira lik slovanskega potepuha v ruski poeziji in postavlja pojem skitalec kot definicijo slovanske identitete. To zasnovo Prijatelj vzame iz teorije Dostojevskega. Ko sem brala Dostojevskega, sem takoj začutila, da že poznam definicijo pojma skitalec, ki jo je predlagal avtor, da sem nekaj podobnega že prebrala v argentinski politični teoriji. Ni me presenetilo, ko sem videla, da Arturo Jauretche citira Dostojevskega kot osnovo svoji teoriji pedagoške kolonizacije. Pa ne le pri Jauretcheju, kasneje sem citate ruskega pisatelja našla tudi v drugih delih osrednjih avtorjev revolucionarnega peronizma. To je bila raziskovalna tema, ki sem jo razvila v svoji predavitvi v Rostovu.

RF: Hvala lepa, Julia! Lahko smo ponosni nate, saj odlično predstavljaš nas Slovence v Argentini in Argentino nasploh. Veliko uspeha še naprej!

Rok Fink

Lektoriranje: Tjaša Lorbek

BREZNO POD MACESNOVO GORICO | *Zaključen izkop žrtev*

Arheološka dela na največjem morišču Slovencev po koncu druge svetovne vojne so bila zaključena sredi preteklega oktobra. V breznu pod Macesnovo gorico so izkopali preko 3.200 žrtev. Izkopavanja so potekala tri leta. Arheologi so odvozili okoli 2800 kubičnih metrov materiala večkratnih miniranj brezna, saj so komunistične oblasti hotele ta kraj prikriti na vsak način. Večina žrtev so Slovenci, o čemer pričajo številni odkriti križci, svetinjice in rožni venci. Žrtve so brez sodnega postopka peljali na rob brezna in jih med streljanjem pahnili v 16 metrov globoko brezno.

Kratek dokumentarec o raziskavah je na razpolago na Youtube: *Macesnova gorica Slovenski Katin*

YouTube

Dr. Jože Dežman, slovenski muzeolog, teolog in zgodovinar, dolgoletni predsednik Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč je za tednik *Družina* o Breznu pod Macesnovo Gorico napisal obširni prispevek, ki ga v celoti objavimo:

»Brezno pod Macesnovo gorico – slovenski Katin

Ob zaključku izkopa žrtev iz miniranega brezna – skrivnosti Kočevskega roga se kljub režimskemu branjenju tabujev na široko odpirajo.

Julija 1990 je bilo za kraj simbolnega pogoja in mašo zadušnico za umorjenimi slovenskimi vojnimi ujetniki izbrano brezno pod Krenom. Tedaj je republiški sekretar za informiranje medijem sporočal, da bo mesto žalne slovesnosti, ki se bo začela 8. julija 1990 ob 11. uri pod Krenom, »v neposredni bližini ene izmed jam, kjer je množično grobišče pobitih slovenskih domobrancev«.

Čeprav so leta 1990 še živeli partizani, ki so pobijali slovenske vojne ujetnike v breznu pod Macesnovo gorico, niso povedali, da v breznu pod Krenom ni slovenskih žrtev. Tedaj je gospa, ki so ji umorili tri brate, zapisala, da »se je moje srce vdalo in pomirilo, ker smo jih izročili Božjemu usmiljenju«. In se spomnila svoje matere, »ki je v svoji zmedenosti eno leto noč in dan klicala svoje sinove. Nam, šestim hčeram, je bilo grozno. Po enem letu trpljenja je mirno v Bogu zaspala.«

Odkrivanje Macesnove gorice

Leta 2004 so študentje dr. Mitje Ferenc s kriminalistom Pavlom Jamnikom izkopali 45 kilogramov predmetov v vrtači nad breznom. Med križci, svetinjicami, vojaško opremo so bili nekateri značilno slovenski (svetinjice Marije Pomagaj z Brezij, domobranske kokarde). Na zborovanju slovenskih zgodovinarjev leta 2006 je Ferenc, ko je obravnaval brezno pod Macesnovo gorico in Teharje, utemeljil, da gre za poklon slovenskim žrtvam na napačnem kraju zločina. Te-

Križci, najdeni leta 2004 v vrtači nad breznom pod Macesnovo gorico. Foto Pavel Jamnik.

V zahodno stransko votlino se je zateklo in tam umrlo vsaj 22 žrtev. Foto Jože Jagrič.

daj še ni pričakoval temeljitejše raziskave in spremembe v javnem zavedanju Kočevskega roga: »Ob tem, ko bo Jama pod Macesnovo gorico, za katero raziskave kažejo, da je dejansko množično grobišče pobitih Slovencev, še dolgo samevala z napol podrt ogražo, odmaknjena množičnemu spominu ...«

Leta 2017 je dr. Uroš Košir vodil celovit izkop predmetov v vrtači, našli so še 17 kilogramov predmetov. Z detektorskim pregledom več hektarjev zemljišča okoli Macesnove gorice so odkrili 477 predmetov na 241 lokacijah in potrdili pot, po kateri so žrtve vodili do brezna.

“

Leta 2004 so študentje dr. Mitje Ferenc s kriminalistom Pavlom Jamnikom izkopali 45 kilogramov predmetov v vrtači nad breznom. Med križci, svetinjicami, vojaško opremo so bili nekateri značilno slovenski (svetinjice Marije Pomagaj z Brezij, domobranske kokarde).

”

Razstreljena Macesnovo gorica

Obseg razstreljenega območja pod Macesnovo gorico je bil za prve raziskovalce popolnoma nepredstavljiv, saj so okoli leta 1990 zapisali: »Dno je v celoti nasuto z odstreljenim materialom, katerega volumen je več deset kubičnih metrov.« Zdaj vemo, da so za ohranitev skrivnosti razstrelili cel obod brezna. Prvo miniranje je bilo že med samo morijo.

Raziskovalci so odkrili, da je bila nad prvo plastjo posmrtnih ostankov plast do 70 centimetrov razstreljene kamnine.

Miniranje je bilo verjetno okoli 6. junija. Opisal ga je Milan Zajec, ki je pobegnil iz brezna: »Približno čez eno uro je bila zelo močna eksplozija, ogromne skale so zgrmele v jamo na umirajoče. Nihče izmed nas ni dobil nobene poškodbe, samo enemu je počil bobenček v ušesu zaradi močnega zračnega pritiska. Najbolj pa nas je skrbelo, ali smo popolnoma zasuti. Tema je bila takoj tako gosta, da niti odprtine nismo mogli videti, pa ne zato, ker bi bili popolnoma zasuti, ampak zaradi dima. Čez nekaj časa smo spet zapazili svetlobo in smo bili veseli, da nismo popolnoma zasuti. Kmalu zatem je bila druga, tretja, četrta in peta detonacija, vse hujše od prve. Skale so se valile v jamo, kar je povzročilo strašno votlo bobnenje. Ko so končali razstreljevanje, so nametali v jamo živega apna in plina, da nismo videli niti pol metra pred sabo. Bilo je še huje, ko sta nas poleg žeje dušila še prah in apno. To miniranje je bilo dopoldne.«

Novi val skrivanja prikritih morišč in grobišč je bil v petdesetih letih in tudi kasneje. Sredi petdesetih let so pod Macesnovo

gorico pognali v zrak blizu tri tisoč kubičnih metrov skalovja.

Jože Bartolj je v letih 1955–1957 živel pri svoji sestri v Lazah nad Šmavrom. Jeseni so delali v vinogradu, od koder je širen pogled tudi proti Kočevskemu rogu. Takrat so videli izpuh orjaške eksplozije nad Kočevskim rogom.

“

Miniranje je bilo verjetno okoli 6. junija. Opisal ga je Milan Zajec, ki je pobegnil iz brezna: »Približno čez eno uro je bila zelo močna eksplozija, ogromne skale so zgrmele v jamo na umirajoče. [...]«

”

Po miniranju so okoli brezna zasadili smreke. Na osnovi analize starosti dreves ob breznu je dr. Andrej Mihevc ugotovil, da je bila najstarejša smreka posajena leta 1952, najmlajša leta 1960, večina pa jih je začela rasti med letoma 1957 in 1960. Leta 2019 je bila Komunala Kočevje izbrana, da izkoplje minirano kamnino iz brezna. Izkopali so okoli tisoč sto kubičnih metrov kamnine. Kopali so do odkritja plasti posmrtnih ostankov.

Leta 2022 so pri izkopu posmrtnih ostankov iz brezna potegnili tudi 2200 dviznih košar kamnine, po oceni okoli tisoč sedemsto kubičnih metrov.

Dr. Mihevc ocenjuje, da je moralo biti brezno, ki se je spodaj odprlo v dvorano, vsaj pol ožje kot sedaj, da so se trupla nakopičila skoraj do vrha. To tudi razloži velikanske količine razstreljenega skalovja.

Tabu Macesnove gorice

Skrivnost Macesnove gorice je z drugimi tabuji titoizma režim branil do konca. Omenimo sodbo okrožnega sodišča v Mariboru K 223/74, s katero je bil Drago Jančar spoznan za krivega, da je v januarju 1974 prinesel iz Avstrije v Jugoslavijo knjigo Tomaža Kovača V Rogu ležimo pobiti in je vedel, »da pisec v njej lažljivo in naši družbeni ureditvi sovražno opisuje vlogo, ki jo je imela Komunistična partija Slovenije pri organiziranju in vodenju NOB, vlogo in pomen NOB ter ravnanje naših oblasti, partizanov in vojske z ujetimi sovražniki med vojno in po osvoboditvi, tedaj spravljal čez mejo v Jugoslavijo propagandni material, s tem pa storil kaznivo dejanje sovražne propagande po členu 118/3 KZ in bil obsojen na eno leto strogega zapora.«

Zanimivo je pričevanje, kako je v titoizmu za dan mrtvih delavec Službe državne varnosti (politične policije – op. p.) miličnike s postaje ljudske milice Kočevje razmeščal na stražo okoli kočevskih brezov, kjer so bili po vojni pobiti domobranci, da so preprečevali prihod svojcev in prižiganje sveč. Ko je eden od teh miličnikov po letu 1990 postal kriminalist, ki je raziskoval tudi povojna grobišča, je odšel do takrat že upokojenega delavca

Slovenska polja smrti pod Macesnovo gorico. Foto Jože Jagrič.

SDV in z njim želel opraviti razgovor o grobiščih. Upokojeni delavec SDV pa je vse zanikal in ga obdolžil, da ga vpleta v nekaj, o čemer on ne ve ničesar, prav tako pa, da njega on ni nikoli razporejal na stražo. Kriminalist se je lahko le zahvalil za njegov čas in se poslovil.

Pričevanja rešenih

Franc Dejak pričuje: »Ves dan sem gledal, kako so mrtvi in mnogi tudi še živi padali v jamo. Klicali so: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Nekateri so glasno molili, drugi najbrž potihem. Vsi še živi pa smo se čisto gotovo pripravljali na onstranstvo. Živih nas ni bilo ravno malo; lahko rečem, da je polovica žrtev še živa padla v jamo. Nekateri so živeli le nekaj časa, drugi, manj ranjeni, pa tudi več dni. Slišal sem, kako je nekdo klical svoja dva brata, Vinka in Toneta, pa ne za dolgo, kmalu je utihnil. Vse tri sem poznal.«

Janez Janša st. v pričevanju leta 1993 pravi: »Zvezan sem skupaj z drugimi padel v jamo, ne da bi me zadela krogla. Še danes ne vem, kakšen čudež se je zgodil, da sem bil v jami razvezan. Morda je žico pretrgala krogla, morda se je zgodilo kaj drugega. Kobacal sem po mrtvih in živih ljudeh in nekako prilezel do skalnega roba. V jami je bilo še veliko živih. Bili so ena sama strašna stokajoča in jokajoča gomila. Zunaj je naenkrat nastala tišina. Do vrha jame je bilo le nekaj metrov. V zgornjem delu je v jamo visel na pol podrt gaber ali bukev. Začel sem plezati in uspelo mi je prilesti do roba. Vse je bilo tiho, le nekoliko stran je gorel ogenj.«

Iz brezna so se rešili Milan Zajec, France Dejak, France Kozina, Janez Janša st., Karel Turk, Alojz Vesel in morda še dva neznanca.

“

Franc Dejak pričuje: »Ves dan sem gledal, kako so mrtvi in mnogi tudi še živi padali v jamo. Klicali so: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Nekateri so glasno molili, drugi najbrž potihem. Vsi še živi pa smo se čisto gotovo pripravljali na onstranstvo [...]«

”

Umrli potem, ko so se skrili po stranskih rovih brezna

Milan Zajec v pričevanju, napisanem leta 1947: »Potem smo začeli iskati izhod iz jame in smo staknili majhno votlino, tako da smo morali po trebuhu lesti vanjo. Čim dlje smo šli, tem večja je bila odprtina. Vsi smo bili že veseli, da smo našli izhod ali da bomo vsaj prišli do vode in si ohladili žejo. Tema je bila taka, da nismo videli niti meter pred seboj, samo tipali smo.«

Po podatkih arheologa Luke Rozmana so našli posmrtno ostanke 22 umrlih, ki so preživeli padec v brezno, v skrajno zahodni »dvorani« (kvadrant 3), dva v rovu ob severozahodni stranici jame (kvadrant 3), dva za večjim kamnitim stebrom ob severovzhodnem delu jame (kvadrant 2), pet na skalni polici ob severni stranici jame (kvadrant 1) in pet v jami, ki se nadaljuje v stebriščno dvorano proti vzhodu (kvadrant 2). Skupaj torej vsaj 36.

Mrtvi nas čakajo

Antropološka analiza dr. Petre Leben Seljak bo povedala, da je bilo v breznu pod Ma-

BREZNO POD MACESNOVO GORICO | ZAKLJUČEN IZKOP ŽRTEV

cesnovno gorico umorjenih več kot tri tisoč oseb. Zaradi strašne razbitosti kosti bomo bo ugotovljeno najmanjše možno število umorjenih. S tem odkritjem se skrivnosti Roga na široko odpirajo. Dr. Matevž Košir je opozoril na dokument, ko je vohun titoistične politične policije v Trstu poslal centrali v Slovenijo pričevanje narednika Milojka I. Djurića iz Šumadijske divizije Jugoslovanske vojske v domovini, ki je s skupino sojetnikov pobegnil s kamiona na vožnji na morišče v Rog. Djurić je 17. junija 1945 poročal Andreju Prezljju v taborišču Jugoslovanov kralja Petra v Vidmu v Italiji. Z drugimi je bil pripeljan iz Vetrinja in 30. maja v Kočevje. Bili so v taborišču z okoli štiri tisoč ujetniki, »in to hrvaškimi ustaši, hrvaškimi domobranci, slovenskimi domobranci, ki so ostali doma v Sloveniji in se niso hoteli umakniti k angleškim in ameriškim zaveznikom, nekaj četniških oficirjev in družin slovenskih domobrancev«. Še isti dan so jih odpeljali okoli dva kilometra stran v neko osamljeno hišo, kjer so jim vzeli boljšo obleko in obutev in drugo, kar jim je še ostalo. 31. maja so na tovornjake naložili srbske oficirje in duhovnike, za njimi pa slovenske domobrance in ustaše.

Že ta navedba odpira mnoga vprašanja. Če na podlagi dosedanjega vedenja sklepamo, da so v breznu pod Macesnovo gorico slovenski domobranci, pripeljeni iz Šentvida, se lahko sprašujemo o skupini domobrancev, ki ni prišla do Šentvida, so jih pa pripeljali v Kočevje. In so bili umorjeni, a morda ne v Macesnovi gorici?

Upamo, da bodo raziskovalni projekt in raziskave jamarjev, ki so odkrili tudi dotlej neznan roško Brezno 3 z 259 žrtvami, le odkrili še neznan brezna z žrtvami, posebej na območju Ušivih jam.

Prav tako nam bo raziskava usod partizanov, ki so jih rešenci iz jame navedli, da so jih videli v Kočevju in pri breznu pod Macesnovo gorico, odkrila, katere enote Jugoslovanske armade so izvršile ta vojni zločin.

Med najdbami v breznu je bil tudi zvit sve-

der, verjetno rudarski. Miniranje okoli leta 1955 je zahtevalo veliko vrtanja, eksploziva. Ali so ga opravili rudarji iz Kanižarice, ali, kot se govori, tudi od drugod? In pred nami je tudi slovenski sporazum o pravici do groba in spomina. Zoran Janković, ki prepoveduje pogrebe umorjenih, skrni grobove, je podoben Danilu Türku in njegovi drugorazrednosti iz marca 2009 – ob vstopu raziskovalcev k mumificiranim truplom v rovu sv. Barbare. Na moja tri javna pisma Janković nima odgovora, iz njegovega kroga ga nihče ni podprl, vsi pa molčijo. Tudi ubijanje dialoga je značilnost starih, represivnih, totalitarnih časov.

Resnice, ki prihajajo na dan, pa so znamenje, da demokracija, pravna država, zavest o človekovih pravicah v Republiki Sloveniji delujejo. Naj bo tako tudi naprej.

“

Antropološka analiza dr. Petre Leben Seljak bo povedala, da je bilo v breznu pod Macesnovo gorico umorjenih več kot tri tisoč oseb. Zaradi strašne razbitosti kosti bomo bo ugotovljeno najmanjše možno število umorjenih. S tem odkritjem se skrivnosti Roga na široko odpirajo.

”

6. junij 2020

Ob trideseti obletnici simbolnega pogreba in maše zadušnice je bila prvič spominska slovesnost ob breznu pod Macesnovo gorico. Govornika sta bila predsednik RS Borut Pahor in predsednik Vlade RS Janez Janša.

Naj navedemo nekaj poudarkov iz njihovih govorov.

V breznu so našli stotine predmetov, predvsem osebnih opreme, pa tudi neeksplozivnih ubojnih sredstev in rudarske opreme, ki so jo rabili za razstrelitev oboje brezna. Foto Jože Jagrič.

Borut Pahor:

»Ne nazadnje, prav enotnost v času plebiscita, razglasitve države, njene vojaške obrambe in diplomatskega priznanja je bila sprava par excellence. /.../ Sprava je pot, ki se nikoli ne konča. Če se konča, se začne trpljenje. /.../ Toda to, kar nas lahko zbliža tudi ob zelo različnih nazorih, je pogled na bolečino našega bližnjega. Ne smemo hoditi brezbržno mimo tuje bolečine. Na tem kraju, v Kočevskem rogu, je bolečina neizmerna. Zato je tudi zmožnost tega kraja, da nas zbliža, zelo velika. To zmožnost moramo Slovenci šele odkriti. In pot tega odkrivanja je strpno razvijanje kulture spomina. /.../

Oduščenje in sprava sta najprej globoka intimna vzgiba. Sta stvar slehernega posameznika. Nihče od nas se ne sme počutiti prizadetega v svojih najbolj osebnih občutkih. To naš narod, našo družbo in našo državo dela bolj humano, bolj človeško in zrelo. /.../ Vselej se moramo zavedati, da je krepitev medsebojnega spoštovanja in zaupanja ter krepitev vsega tistega, kar nas povezuje, elementarna moč naroda in države. V tem smislu torej sprava ni dogodek, ampak je stanje duha.«

Janez Janša:

»V naravi človeka je, da se upre krivici. V naravi človeka je, da si želi živeti svobodno in dostojno življenje. Posameznik, ki je bil potisnjen v vrtinec okupacije in državljanske vojne in je želel ostati zvest samemu sebi, pa velikokrat ni imel dobre izbire. A odpor proti kateremukoli zlu je bil legitim. Zato spoštujemo vse, vse posameznike, ki so se odločili iz tega nagiba in ki so se borili proti fašizmu, nacionalsocializmu in komunizmu. Vsi, ki so umrli v ali zaradi tega odpora, imajo pravico do imena in spomina, zaslužijo si dostojen grob in naše spoštovanje. Samo to je lahko trajna osnova narodne sprave Slovencev. /.../

Druga, povojna generacija, ki jo tukaj na svojevtrsten način poosebljva s predsednikom Borutom Pahorjem, je leta 1991 kljub vsem mogočim slabim napovedim in obetom dosegla slovensko državo, ne da bi bila v tem neverjetnem, čudežnem podvigu naroda preleta bratovska kri. Tudi zato imamo pravico, da vse brez razlik pokopljemo v označenih grobovih.

Da se vrnemo med civilizirane narode. Da vse umrle sprejmemo med naše občestvo in da postanemo celota.«

“

Resnice, ki prihajajo na dan, pa so znamenje, da demokracija, pravna država, zavest o človekovih pravicah v Republiki Sloveniji delujejo. Naj bo tako tudi naprej.

”

Maša za žrtve v breznu pod Macesnovo gorico

Pred praznikom vseh svetih je škof Andrej Saje v kočevski cerkvi daroval sveto mašo za žrtve pobitih po drugi svetovni vojni v breznu pod Macesnovo gorico. V pridigi je med drugim izrazil:

• »Slovenski kristjani so v času druge svetovne vojne in revolucije kljubovali zatiranju okupatorjev in bratomornemu terorju svojih rojakov. Številni so bili med vojno in po njej umorjeni na krut način. Večina bratov in sester, ki se jih spominjamo, je šla skozi kalvarijo Kočevskega Roga, Šentvida nad Ljubljano, Teharij pri Celju, Hude jame in številnih drugih brezen, rovov in jarkov, ki so se odprla njihovim izkučenim telesom. Večina je umirala z molitvijo na ustnicah in v srcu z ljubeznijo do Boga in bližnjega, tudi do svojih zatiralcev in eksekutorjev. Moč jim je dajala živa vera v Kristusovo vstajenje. Bolj so cenili resnico in pravico, kot svoje življenje, zato so se uprli krivičnemu nasilju in da bi – podobno kot danes Ukrajinci – obranili svoj dom in rod.«

• »V Sloveniji na državni ravni žal še ni prišlo do formalne obsodbe vseh treh totalitarnih sistemov in njihovega nasilja. Fizičnim umorom med vojno in po njej je sledilo blatenje dobrega imena pobitih. Z obžalovanjem ugotavljamo, da tovrstna oblika propagande in zlonamernih govorov ni izzvenela vse do današnjih dni.«

• »Nasilje nad nedolžnimi žrtvami, ki jim ni bila dokazana nikakršna krivda, se nadaljuje tudi danes, saj jim ni omogočeno, da bi bili pokopani v grobovih blizu svojcev. Pravica do groba je temeljna človekova pravica. Preprečevanje spoštljivega pokopa zverinsko pobitih je zločin zoper človečnost in predstavlja nespoštovanje temeljnih civilizacijskih norm.«

• »V našem narodu no bo miru in presežanju uničevalnih delitev, dokler ne presežemo ideoloških interpretacij preteklosti, ne dosežemo soglasja o zgodovinskih dejstvih in spoštljivo ne pokopljemo vseh naših ljudi.«

• »Pomembni koraki pri rehabilitaciji žrtev so ustrezna identifikacija izkopanih, njihov pokop bodisi na domačih pokopališčih bodisi na dostojnem mestu v središču Ljubljane ter poprava še neurejenih krivic. Pokop umorjenih in poprava krivic bosta omogočila, da bomo v polnosti zaživel kot demokratična in pluralna država, ki spoštuje vse državljane in vsem zagotavlja človekove pravice.«

• »Cerkev in kristjani si bomo z molitvijo in delovanjem v smislu blagrov za njo prizadevali in družbo spodbujali k medsebojnemu vzajemnemu dialogu in ureničevanju sprave.«

Pripravil: Jože Jan
Družina, [Katoliška-cerkev.si](https://www.katoliska-cerkev.si)

KOLEDAR

17. novembra do 20. novembra
I. Vseslovensko srečanje
in VII. Martinovanje v Mendози

26. novembra
Sv. birma v Slovenski vasi

27. novembra
Sv. birma v Slovenski hiši

27. novembra
Referendumi - glasovanje na
veleposlaništvu RS

3. decembra
Zaključek slovenskih šol

8. decembra
Prvo sveto Obhajilo

OSEBNE NOVICE

† SMRTI

V torek, 1. novembra, je odšla k Bogu
Francka Urbančič roj. Bergant.

V nedeljo, 13. novembra je za vedno
zaspal Gabrijel Petkovšek (84).

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

SVETNIKI

Za nami je 1. november, praznik vseh svetih. Papež Benedikt XVI je ob priložnosti prve kanonizacije izrazil: »Svetnik je človek, ki je tako prevzet od božje lepote in njegove popolne resnice, da ga to postopno spreminja«.

Vsak kristjan je poklican k svetosti, a pot do nje ni lahka. Blaženi škof Slomšek nam je napisal te nasvete: »Če želimo po stezi popolnosti hoditi, moramo z malim začeti, ne hrepeneti po čudežih velike svetosti, ampak se v vsakdanjih krepostih vaditi. Če hočeš v visok stolp priti, moraš od ene stopnice do druge stopati. Kdor naenkrat previsoko stopi, mu rado spodleti. Toliko majhnih priložnosti imamo: prestandi kakšno zoprnost, požreti žal besedo, kakšno sitnost voljno potrpeti, nespamet bližnjemu ne zameriti. To so reči, ki jih vsakdo lahko stori.« Mariborški nadškof Alojzij Cvikl je v homiliji na praznik vseh svetih dejal: »Danes v duhu gledamo množico naših sester in bratov, ki so že dosegli cilj svojega romanja in so v Božjem objemu. Mi jim pravimo svetniki. Morda imamo danes napačno predstavo svetosti. Predstavljamo si jih kot dolgočasne in od sveta odmaknjene ljudi. Mislim, da je ravno nasprotno. To so tisti, ki so svoje življenje živeli z največjo intenzivnostjo in napetostjo v odnosu do sveta in do Boga. Če svetnike ocenjujete zgolj s pogledom na pozlačene statične

figure na oltarju in si pri sebi mislite »kakšen dolgčas«, vam moram povedati, da se motite. Če bi ti svetniki na oltarjih lahko govorili in hodili, bi bilo še kako živo in dinamično. Svetništvo je življenje do zadnjega diha v polnosti. Do tiste skrajne meje, ki ji nekateri pravijo že norost. Svetniki so ljudje upanja, ki se ne dajo zlomiti pod težo sedanosti in se ne prepustijo obupu. To niso naivni ljudje, saj se dobro zavedajo problemov in težav sedanosti, a kljub temu hrepenijo po sreči.«

O svetnikih nam govorijo tudi pregovori in svetniki sami:

• **Kadar Bog noče, svetniki ne morejo.** (španski pregovor)

• **Bog od nas ne zahteva nemogočih stvari, ampak nas z zapovedmi uči, naj storimo kar zmoremo in Boga prosimo za pomoč, ko ne zmoremo.** (sveti Avguštin)

• **Dobro živeti, srečno umreti, to je hudiču račun podreti.** (slovenski pregovor)

• **Ne pozabite: ko boste zapustili to zemljo, ne boste mogli vzeti s sabo ničesar, kar ste prejeli, samo tisto, kar ste dali: srce obogateno s poštenim služenjem, ljubeznijo, žrtvovanjem in pogumom.** (sveti Frančišek Asiški)

• **Tako zlo kot dobro prej ali slej dobita, kar si zaslužita.** (hindujski pregovor)

• **Dveh reči ne odlašaj na jutri: poplavljanja in dobrega dejanja.** (blaženi škof Anton Martin Slomšek)

• **Dobra vaga v nebesa pomaga.** (slovenski pregovor)

• **Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spremeniti svet.** (sveti papež Janez Pavel II)

• **Bodi vragu dober, s peklom ti poplača.** (slovenski pregovor)

• **Svetost se nahaja na poti, ki nam jo odpira vsak nov dan, ko nam ponuja dolžnosti našega vsakdanjega življenja.** (sveti Frančišek Saleški)

• **Pogubljen duše niti svetniki ne morejo rešiti.** (španski pregovor)

• **Nihče naj ne dvomi, pa naj bo še tako beden. Dokler živi, more vsak postati velik svetnik, kajti velika je moč božje ljubezni. Le mi ne smemo zavračati božjega delovanja.** (sveta Favstina Kowalska)

• **Vsakdo doseže svoj konec, a cilja ne vedno.** (slovenski pregovor)

Izbral: Jože Jan

REFERENDUMI

27. novembra 2022

- Zakonodajni referendum o Zakonu o spremembah Zakona o dolgotrajni oskrbi
- Zakonodajni referendum o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija
- Zakonodajni referendum o Zakonu o spremembah Zakona o vladi Republike Slovenije

Glasovanje na veleposlaništvu od 9. do 17.

Urad Vlade RS za Slovence
v zamejstvu in po svetu je objavil

»Javni razpis za razpisano
področje B v letu 2023: finančna podpora
Slovcem po svetu.«

Rok za prijavo je
28. 11. 2022 do 23.59

Klikajte za več informacij

“Bog je ljubezen, in kdor ostaja v ljubezni, ostaja v Bogu in Bog ostaja v njem”
(Jn. 4,16)

1. novembra, na praznik vseh Svetih, je sklenila svojo življenjsko pot in odšla v naročje svojemu Stvarniku naša draga mami, babica, prababica, sestra, tašča in teta

† **FRANCKA URBANČIČ roj. BERGANT**

* 16.02.1936 v Soteski pri Moravčah

Hvaležni smo vsem, ki ste nas spremljali v težkih trenutkih in ob slovesu, msgr. Juretu Rodetu, patru Miranu Žvanutu ter patru Marjanu Kokalju za koncelebrirano daritev sv. maše.

Za njo žalujejo:

Brat: Mirko Bergant z družino

Hčere: Marta s Feliksom, Ana z Marjanom in Saši z Gregorjem

Sinovi: Jože in Vilma, Emil s Tantely, Marjan z Romino, Ivo s Klavdijo in Damian.

Vnuki: Moni z Lukom, Erik, Matjaž, Valeria in Cintia, Mariano, Andrea z Brianom, Sofia, Viktorija in Cecilia, Bojan, Ivo in Anja, Camila in Paula, Natalia in Kristina, Andrej, Eva, Sara, Laura in Marija.

Pravnuki: Valentin, Tilen in Samadhi.

Svakinja: Ani Maček por. Bergant.

Buenos Aires – Bariloče – Slovenija – Španija – Anglija – Irska – Čile – Mehika

**I. VSESLOVENSKO
SREČANJE IN
VII. MARTINOVANJE** 2022

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podrój e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMATORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

oblak

Priloga s slikami | 55. PRISTAVSKI DAN IN 67. SLOVENSKI DAN

Fotografije: Matjaž Godec